

Verksamhetsberättelse för år 2021

Styrelse	Ordförande	Börje Sjöman	Össeby-Garn
	Vice ordförande	Hans-Georg Wallentinus	Össeby-Garn
	Sekreterare	Elisabeth Ivarsson	Vallentuna
	Kassör	Åse Lindholm	Kårsta
	Ledamot	Carl Spetz	Össeby-Garn
	Ledamot	MariAnne Zeldenrust Dahlbeck	Össeby-Garn
	Ledamot	Anna Mölgård	Angarn
	Ledamot	Kjell Husberg	Kårsta
	Suppleant	Anne Spetz	Össeby-Garn
	Suppleant/adm av medlemsregistret	Susanne Lilja	Össeby-Garn
	Suppleant	Hans Bjurner	Kårsta
	Suppleant	Robert Einebrant	Össeby-Garn
	Suppleant	Ris Peter Larsson	Össeby-Garn
	Suppleant	Elisabeth Blomdin	Össeby-Garn
Revisorer	Ordinarie revisorer har varit Åke Uddén och Peter Lenti med Monica Husberg som suppleant.		
Valberedning	Föreningens valberedning har bestått av Bengt Dahlbeck (sammankallande), Mattias Andersson och Edith Arbjörk.		
Sammanträden	Styrelsen har haft 3 protokollförda sammanträden, nämligen den 26 juni, 12 september och 10 oktober.		
Medlemskap i andra organisationer	Sveriges Hembygdsförbund Stockholms Läns Hembygdsförbund Arbetsgrupp Långhundraleden Angarngruppen Föreningen Klockarborgs Vänner Föreningen Vallentuna Folkrörelsearkiv		
Antal medlemmar	Föreningen har under året haft 307 medlemmar, mot 312 året innan. 25 medlemmar har nyrekryterats, mot 22 året innan.		

Aktiviteter

- 30 maj och 3 juni **Kyrkogårdsvandringar** i Angarn uppdelat på fyra omgångar med sammanlagt med ca 40 deltagare. Kerstin Bergkvist, Susanne Lilja, Margareta Ekman Jegenstam och Börje Sjöman berättade om vad som döljer sig bakom namnen på de gamla gravstenarna och kunde visa på släktförhållanden mellan byarna i socknen långt tillbaka i tiden.
- 6 juni **Invigning** av utställningen ”DÅ & NU för framtiden – Tre arkiv” i Kulturhuset Vallentuna i medverkan av riksarkivarie Karin Åström Iko samt Mia Ståhl Broborg och Catherine Svedelid från kulturförvaltningen. Visning i olika omgångar under invigningsdagen, varefter utställningen fanns uppe under hela sommaren.
- Augusti–september **Musik** med servering vid Kvarnstugan och kvarnen, huvudsakligen utomhus:
- 15 augusti HärMedJämt med Micke Löfroth, Bosse Olofsson, Jan Levander och Agneta Wiberg. Serveringen sköttes av Karby-gruppen. Ca 35 deltagare.
- 21 augusti Tannansg Pipe Band – Honory Scandinavian Pipe Band of Lord MacDonald. Serveringen sköttes av Ösby-gruppen. Ca 105 deltagare.
- 5 september Emilia Amper Trio – Emilia Amper, Anders Löfberg och Olle Linder. Vada-gruppen skötte serveringen. Ca 60 deltagare.
- 12 september Sommarkvartetten – Kjell Husberg, Laila Traunmüller, Kristoffer Myrberg och Lennart Brynjelsson. Susanne Lilja och Ann-Christin Lundin skötte serveringen. Ca 25 deltagare (växlande väder med sol och regn).
- 19 september Maria Ehrman och Bengt Mattson. Wallentinus-gruppen skötte serveringen. Ca 30 deltagare (lite kyligt väder).
- 29 augusti **Invigning** och återöppnande av Skolmuseet efter en invändig upprustning av utställningarna. Tal av kulturnämndens ordförande Helena Klange och Börje Sjöman samt visning av Mia Stål Broborg. Musikmedverkan av Benny Johansson och Per-Eric Eriksson. Ca 60 deltagare.
- 12 september **Årsmöte** med sedvanliga mötesförhandlingarna, försenat på grund av pandemin, efter musikprogrammet samma dag. Ca 15 deltagare.
- 25 september **Besök** av Arbetsgrupp Långhundraleden, då Sjöskullarna och Vada kyrka visades med Börje Sjöman som guide. Servering hos Bengt och MariAnne Dahlbeck på Magasinet i Ösby. Ca 30 deltagare.
- 2 oktober **Utflykt** med buss till södra Västmanland. Besök hos Svedvi Bergs hembygdsförening som visade området Skantzen vid Strömsholmskanalen i Hallstahammar, stadsvandring med lokala guider i Arboga och besök hos Rytterne hembygdsförening som fått utmärkelsen Årets hembygdsförening 2021. Lunch i Stadshuskällaren Arboga samt fika hos Svedvi Berg och Rytterne. 48 deltagare.

31 december	Nyårsbön i Össeby kyrkoruin med Per-Johan Svärd. Ca 25 deltagare.
Våren, sommaren och hösten	Besök vid Kvarnstugan och kvarnen vid ett antal tillfällen av såväl hela grupper som enstaka personer, som haft utomhusaktiviteter och fikastunder. Det har varit förbipasserande på Roslagsleden och intresserade som tagit sig till platsen med dess kulturhistoriska atmosfär.

Det totala antalet genomförda aktiviteter i hembygdsgården kan därmed räknas till drygt 20. De rådande Corona-restriktionerna har varit viktiga för föreningen att följa. Tyvärr kunde därför de båda julkonserterna med Össeby kyrkokör och orkester Dahlkvist med vänner den 18 och 19 december inte bli av.

Hembygdsgården

Kvarnstugan har stått till förfogande för såväl föreningens egna som andra föreningars och enskildas aktiviteter, under det gångna året mycket i samband utomhusaktiviteter på grund av det fortsatta pandemiläget. Husvärdar har varit Bengt Dahlbeck och MariAnne Zeldenrust Dahlbeck som samordnat förberedelser i samband med olika aktiviteter.

Robert Einebrant har klippt gräs. Börje Sjöman har slagit utmed gårdsgården, i kanter och runt kvarnen samt svarat för ogräsbekämpning, omväxlande med ogräsättika och skyffling. Han har också monterat nya vattbrädor på flygelbyggnaderna, sanerat klotter och röjt buskage. Slätter i gravfältet har skötts av kommunen.

Då elkostnaderna tenderat att öka, har Fredrik Andersson sett över termostatregleringen av värmen och bytt några element. Han har även lagat larmet till toaletten som blivit sönderslaget. Stopp i avloppet från köket åtgärdades genom att Björn Bergkvist satte in en ny säkerhetsventil till varmvattenberedaren.

Från Vallentuna kommun fick föreningen ett anslag på 46 400 kr, varav 13 000 kr avsåg driftkostnader, 10 000 kr lagning av entrétrappa och resterande 23 400 kr anläggande av en gång med hårt underlag utomhus som anpassning för besökare med rullatorer och rullstolar. Arbetet med trappa och gång som skulle bli rätt kostsamt har fått anstå i avvaktan på handläggning av ytterligare ansökningar som föreningen gjort hos Länsstyrelsen och Boverket. Föreningens ansökan hos Allmänna Arvsfonden om pengar till gång blev tyvärr avslagen.

Skolmuseet

Kulturförvaltningen inom Vallentuna kommun har under detta år övertagit skötsel och ansvar för Skolmuseet från Barn- och ungdomsförvaltningen som tidigare haft hand om det. Börje Sjöman har bistått med en del råd och synpunkter till utställningsproducenten Mia Ståhl Broborg inför den upprustning som genomförts. Den 29 augusti var det invigning och högtidligt öppnande, se ovan.

Lappdal

Under sommaren kom Kammarkollegiets beslut (daterat 2021-06-18, dnr 13.2-10214-2020) om att Allmänna Arvsfonden hade avstått arvet efter Inga Bergman i Lappdal såvitt avsåg vissa inventarier och arkivhandlingar (gårdshandlingar, fotografier, tavlor med mera) till föreningen. Materialet transporterades till Kvarnstugan. Genomgång av materialet påbörjades under hösten, och för några av tavlorna hittades lämpliga placeringar. För att täcka kostnaderna i samband med omhändertagandet fick föreningen 5 000 kronor från dödsboet.

Össeby-dräkten

Med hjälp av Margareta Johansson har föreningen fått ihop en fullständig dokumentation med beskrivning och mönster till Össeby-dräkten. Materialet är avsett att användas av dem som ska sy ny hel dräkt eller komplettera med olika delar. Tyger, knappar med mera finns sedan tidigare i föreningens lager. Under året har även tillkommit en midjelång ytterjacka att bära ovanpå västen till mansdräkten. Jackan är gjord i samma sorts tyg som byxorna med mansdräktens speciella knappar. Särskild beskrivning är framtagen även till denna.

Kårsta som postadress

Kårsta som postort är ett ärende som föreningen har haft aktuellt sedan årsmötet 2018, och sedan gjort framställningar till Vallentuna kommun. Under det nu gångna året beslöt kommunen att utföra en ny enkätundersökning bland befolkningen i Kårsta (områdena med postnummer 186 96 och 186 60). Genomförandet skedde under juni–juli. Resultatet blev att 138 privatpersoner (37 procent) ville byta postort till Kårsta, 224 (61 procent) ville behålla Vallentuna och 8 personer (2 procent) hade ingen åsikt. Av företagen ville 22 stycken (33 procent) byta till Kårsta och 45 (67 procent) behålla Vallentuna. En tidigare enkätundersökning som hade gjorts i december 2019–januari 2020 gav motsatt resultat, men den blev kritiserad med synpunkten att alla inte hade fått tillräcklig information om dess genomförande. Följden av den nya undersökningen 2021 blev att kommunen beslutade avskryva ärendet. Det kan i sammanhanget noteras att bland privatpersonerna var det en betydande majoritet, hela 66 procent, som inte svarade på enkäten.

Miljöärenden

Föreningen har lämnat skriftliga yttranden i tre ärenden om miljöfrågor, nämligen restaurering av Helgösjön, återvinningsverksamhet vid Söderhall och bergtäkt med vattenverksamhet vid Norrhall.

Vad gäller Helgösjön skulle synpunkterna lämnas till Water Revival Systems (WRS). Föreningen framförde därvid det lovvärda i att återskapa delar av sjön, då igenväxningen till viss del gått väldigt långt. Men det påpekades också kunna bli betydligt mer kostsamt att bibehålla effekterna än de vad de markägare som hade ansökt om att få utföra åtgärden tänkt sig.

I fallet Söderhall tillställdes skrivelsen Svensk Ekologikonsult AB med invändningar som särskilt koncentrerades till trafiken, vattenhanteringen och arbetet som rör miljökonsekvensbeskrivningen.

Ärendet Norrhall utgjordes av ett överklagande till Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt (dom av den 4 juni 2021 i mål nr M 7976-18) om tillstånd för DKLBC AB att anlägga en bergtäkt och vattenverksamhet. Det innebar att föreningen yrkade på avslag på DKLBCs förslag. Särskilt lyftes fram att området vid Norrhall har en geografisk nyckelroll för förekomsten av tjäder, och att tjäderbeståndet i hela Nordostsektorn sannolikt skulle påverkas negativt av den planerade krossverksamheten. Det framhölls också att trafik och buller blivit mycket bristfälligt utrett med risk för olyckor och störning för närboende. Dessvärre blev Mark- och miljööverdomstolens beslut att föreningen inte kunnat visa att dess ”huvudsakliga ändamål är att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen” och skulle därför inte omfattas av 16 kap 13 § miljöbalken, dvs inte betraktas som en miljöförening, varför överklagandet avvisades. Då detta beslut kunde ifrågasättas utifrån föreningens stadgar, och då Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt tidigare kommit fram till att hembygdsföreningar inom Sveriges hembygdsförbund också är miljöföreningar enligt lagstiftningen, överklagade föreningen Mark- och miljööverdomstolens beslut till Högsta domstolen. Beslut därifrån är att vänta under 2022.

I samtliga fall har skrivelserna ställts samman av Hans-Georg Wallentinus med hans mångåriga erfarenhet och kunskaper på miljöområdet som grund.

Föreningen har därutöver haft den planerade bebyggelsen av bostäder vid Hacksta i Össeby-Garn under bevakning.

Marknadsföring

Ris Peter Larsson har varit webbredaktör och redigerat föreningens program. Presentationen på kommunens upplevelsewebb har skötts av Hans-Georg Wallentinus. Information har även publicerats av olika medlemmar på föreningens Facebook-sida. Verksamheten har dessutom uppmärksammats i lokalpressen.

Gåvor

I samband med friluftsgudstjänster i kyrkoruinen har kollekt på 1 056 kronor insamlats till föreningen. Enskilda gåvor har lämnats till föreningen på sammanlagt 1 350 kronor, förutom 5 000 kronor enligt ovan från Inga Bergmans dödsbo.

Övrig verksamhet

För kvarnen och kyrkoruinen har arbetsgrupper i sedvanlig ordning till styrelsen redovisat rapporter som bifogas denna verksamhetsberättelse.

Den 11 november anordnades en middag i Angarns församlingshem för alla som gjort insatser för föreningen, då ett 30-tal personer deltog.

Resultat- och balansräkningar bifogas också. Det ekonomiska stöd som föreningen fått från Vallentuna kulturnämnd för offentliga aktiviteter har varit av stor betydelse för programverksamheten.

Sammanfattning

Den pågående pandemin fortsatte att medföra begränsningar i verksamheten. När aktiviteterna kunde återupptas under försommaren blev det ett stort intresse från medlemmar och allmänhet, men midsommarfirande var tyvärr inte heller detta år möjligt att genomföra. Under sensommaren och hösten togs en hel del igen genom att musikprogram med sedvanlig servering, till större delen utomhus, och utflykt anordnades. Hembygdsgården fick många besök, i samband med såväl offentliga aktiviteter som spontant av förbipasserande, och kontinuerligt underhåll utfördes. Föreningen medverkade också i återöppnandet av skolmuseet och engagerade sig med yttranden och överklaganden i miljöärenden. Ordandet av de saker som föreningen fick ta emot från Lappdal påbörjades.

Inför årets slut hade styrelsen ett utvärderingsmöte, då det kunde konstateras att föreningen trots svårigheter under pandemin ändå hållit ställningarna. För det visade intresset och alla insatser framförs ett varmt tack!

För styrelsen i Össeby hembygdsförening

Börje Sjöman
Ordförande

Kvarngruppens rapport för år 2021

Kvarngruppens utgjordes under 2021 av Bengt Lundberg, Carl Spetz och Börje Sjöman.

Slagning av gräs och städning har utförts. Dessutom har buskage röjts för att få en mer öppen sikt mot kvarnen från Gamla Norrtäljevägen.

Össeby-Garn den 21 februari 2022

Börje Sjöman

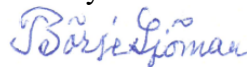
Kyrkoruingruppens rapport för år 2021

Kyrkoruingruppen har under 2021 utgjorts av Bengt Dahlbeck, Ann-Charlotte och Robert Einebrant, Carl Spetz samt Börje Sjöman.

Någon vinterförvaring av altare och bänkar har tyvärr inte varit möjlig att ordna detta år på grund av ett restaureringsarbete av den lada som annars stått till förfogande på Brottby gård.

Tillsyn har skötts, särskilt från gården.

Össeby-Garn den 21 februari 2022

Börje Sjöman